

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Qvibus Totvm Hominis Christiani Officivm Explicatvr; Quídque is fugere,
quid agere debeat, quàm exactiſimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindellicorum ; Dilingæ, 1695

Discursus XXI. Paſſio Christi ostendit, quantum malum sit Peccatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45988](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45988)

que quasi uix electæ, quò magis sub gravissimo premuntur torculari, tanto amariore laudis & benedictionis proferunt liquores; licet ipsis ideo ne minimum quidpiam rigoris & penarum amicitia gratiâ remittatur. Ex dolore igitur vulneris addiscite, quantum sit separationis malum ab illo productæ. *Scito & vide, quia malum & amarum est, reliquisse te Dominum Deum tuum.* Qui magnam hanc veritatem in Purgatorij scholâ addiscere non vult, tanquam auditor stupidus & obtusi cerebri, discipulus dimittatur, abeatque ignorantia sui effectus in infimâ Infernalis abyssi scholâ experturus; ubi in æternum intuebitur, quod hic intelligere non voluit. *Evigilabunt in opprobriis, ut videant semper.* Urinatores nunquam melius vident, quam quando in maris fundo ambulant. Eodem modo omnes hujusmodi ignorantes, in profundissimis sepulci flammis, à penarum suarum amaritudine peccatorum suorum malitiam agnoscere cogentur. *Scito & vide, quia malum & amarum est, reliquisse te Dominum Deum tuum.*

DISCURSUS XXI.

Passio Christi ostendit, quantum malum sit Peccatum.

DUobus in hoc Mundo diluviis, uno aquarum, altero dolorum, divina Justitia suffocare voluit peccatum. In primo Diluvio aquæ ad eò montium vertices transcendere, ut, exceptis octo personis, tota generis humani vita submersa fuerit. In secundo, quod non fuit aliud, quam Christi Passio, tot & tanti dolores simul juncti fuerunt, ut ipsa Dei vita submersa fuerit. Sed unde quæso tanta in primo diluvio aquarum copia, & unde tot, & tanti in secundo dolores? Primæ illius aquæ partim de cælo disruptis ipsius cataractis de-

lapsæ sunt, partim è mari antiquo terminos suos transgrediente ascenderunt, partim ex ipsius terræ fissis, supra quam vastissimi illius abyssi fontis in visceribus suis inclusi regurgitabant, provenere. Eadem ista locundum proportionem sunt horribilissimi illius dolorum diluvij origines, quibus Redemptoris nostri vita, in Passione sua submersa fuit. Partim provenerunt è cælo, hoc est, à divinitate Justitiæ: partim ex mari, hoc est, à hominum in perniciem Christi conjuratorum crudelitate; partim ex terra ipsiusmet terræ exundantis, hoc est, à dulcissimo Jesu corde, quod ut redemptionis nostræ esset copiosissima, morem suum omnium crudelissimum

sibi voluit esse carnificem. Has tres
immenforum illorum cruciatuum
origines, quæ corpus & animam Filij
Dei, ut ita dicam, suffocârunt, hodie
aliquo modo inquiremus; metiemur
que, ut ex dolorum Christi multitu-
dine inexplicabilem peccati malitiam
intelligamus, in cujus destructionem
primariò exantlati fuerunt. A pri-
mâ causarum illarum, magis intima &
immediatâ, incipiamus.

I.

II. Prima aquarum illarum, quibus
in diluuij terra submersa est, ab ipsâ
terra provenit origo, in cujus lina-
mâ rerum initio ingentem inclusit
lulam; fortè ob illum ipsum finem,
ut quandoque Mundum exemplari
populicò à flagitijs suis emundaret,
sicuti sunt omnes fontes abyssi magna.
Eodem modo primam scaturiginem
immemorum illorum dolorum, qui-
bus Sacrosancta Redemptoris nostri
Humanitas oppressa fuit, ab ipsiusmet
ipsum ortum esse dicere licet; eamque
ad submergendam ipsammet Huma-
nitatem horribilissimo pœnarum tor-
tore, tenerimâ corporis sui constitu-
tione fortissimique amore sui robore
sustinuisse. Imprimis delicatissimâ
corporis sibi usus est constitutione,
quæ, cum unlea sit in genere suo, ne-
quequam eam silentio præterire oportet.
Consideratè igitur Charissimè,
pulcherrimam corpore humani fabri-
câ, quam unquam Deus produxit,
fuisse illam, quam inter mortales ha-
bitatus pro se ædificavit. *Sapientia
ædificavit sibi domum.* Sive enim hu-
manus

jus fabricæ materia, sive architectus,
aut dispositio, aut inquilinus spectetur,
ex omnibus hisce capitibus seu vis
habitationi corporeæ, unquam in ter-
ris visâ, longissimè præfertur, &
propter easdem causas deinde in Pas-
sione pariter absque menturâ Re-
demptoris nostri dolores & cruciatus
augentur.

III. Primò Sanctissima corporis hu-
jus materia ex purissimo Mariæ Virgi-
nis Sanguine desumpta fuit, idèoque
quis essari poterit, quàm tenera inde
effecta fuerit constitutio? ob hanc ten-
eritudinem videtur sub Davidis per-
sonâ sibi Christus attribui permisisse
tenerimè vermiculi titulum. *Tenerissimus
vermiculus ligni vermiculus.* Dicitur fuit
vermis, quemadmodum de se ipso sen-
sit Christus, qui tam exigua calamita-
tum suarum commiseratione cujus-
cunque conditionis homines vidit, ut
de se affirmare potuerit, se potius ver-
mis, quàm hominis speciem habere.
Ego autem sum vermis, & non homo. Ps. 22. 7.
Imò vermis summe tener dicitur fuit,
qualis qui in antiquo nascitur ligno,
tenerissimus ligni vermiculus, ut teneri-
sima illa, de quâ loquimur, constitu-
tio significetur, idem enim est, talen-
tem attingere vermiculum, ac conterere.
Et hanc ob causam Sanctus Bonaven-
tura ausus est affirmare, corpus Christi
in plantâ pedis magis sensitivum fuisse,
quàm nostrum in ipsis pupillis.

IV. Insuper ad hanc materiæ præ-
stantiam accessit Architecti eminentia,
qui fuit Spiritus Sanctus, è cujus
manibus corpus illud divinum, præ-
digiousum illud opus, immediatè præ-
sentavit.

M m venit.

NERI
SIANUS

venit. Insignis est Sancti Thomæ observatio, res à Deo miraculosè productas in genere suo perfectiores esse, quam si modo ordinario prodissent. Hinc est, quòd manna Israelitis in deserto missum, vinumque invitatis ad nuptias in Canà ex aquà conversum, nec non panes in deserto multiplicati, omnia naturæ dona perfectione suâ superârunt. Ratio autem est, quia defectus in operibus omnes à causis secundis proveniunt, quæ respectu Dei sunt, quasi manuales operarij. Unde quando à solâ causâ primâ producuntur, necesse est, ut omni careant imperfectione. Quo posito dicendum est, si constitutio corporis Jesu Christo dari non potuit, non esse perfectissimam, (velut solum summi opus Artificis) non potuit esse etiam sensibilissima; unde argumentantur Philosophi, & inferunt, quòd melloris corpus humanum est temperatam, tantò vivaciorem & nobiliorem illi inesse sensum tactûs.

V. Quod si deinde finis, ob quem talis corporis fabrica producta fuit, spectetur, singularissimum illum fuisse videbimus; nimirum ut multa pati posset, qui finis in nullius alterius constructione, unquam, saltem directè, intentus fuit. Ideoque quemadmodum Deus, cum omnes aquas simul congregare voluit, quæ antea libera super terram ferebantur, sinum effecit capacissimum, quem nos mare nominamus; ita quando in solâ Christi Passione omnes dolores voluit colligere, corpus ad omnes illos in concipiendos aptissimum, quasi abyf-

sum quandam, in hunc usum à se cavatam, effecit.

VI. Anima denique ipsius Sanctissima corporis perfectionem, à cuius perfectione ad omnes dolores aptitudinem auxit, cujus excellentia in ipsum corpus, jam per se adeo benè formatum, redundabat. Hominem subtilioris ingenij tactum habentem licetiorum, & e contra quòd nullius sunt indolis, eò obtrusioris sunt sensus. Quare cum Anima Christi humanissima menti suæ summè proportionatum exigeret corpus, necesse fuit, ut etiam virginalis ipsius constitutio fuerit sensibilissima; consequenter quoque tactus delicatissimus, qui tam nobilibus in hac operationibus instrumentum esse debebat, ubi Sapiencia increata corporaliter habitare decreverat. Neque solum exteriores, sed etiam interiorum sensus eadem de causâ debebant esse perfectissimi. Quapropter qui est qui potest, quantopere appetitum ad concipiendam de omnibus potentiarum inferiorum adversitatibus tribulationem fuerit dispositus, ita ut tantumdem ipse ex reflexo dolore, quantum illa ex directo, pateretur? Profecto nemo est inter nos, qui perfectè concipere possit, quantum hæc omnia ad affligendum Redemptoris corpus contulerint. Melliores Christo tantum attribueri non possumus, quantum Virum dolorum appellaverimus.

Virum dolorum & scientem inferentiam. Quibus terminis istius significare voluit, sanctissimam Humanitatem totam à doloribus ex-

ni parte penetratam & afflictam fuisse; cum cor amplissimum acceperit ad omnes simul cruciatus, quasi arenam maris, complectendos, corpusque quasi valissimum sinum, artefactum ad omnes penas recipiendas, licet etiam hominum instar irruerent. *Corpus autem apertum mihi.*

VII. Ecce igitur, quomodo ad expiendam amabilissimi Redemptoris nostri Passionem preciosissima, purissima & delicatissima ipsius membra subhibita fuerint, quæ ob teneritudinem sub simbolo lapidis oculis repleti nobis proposuit Zacharias. *Super lapidem unum septem oculi;* ut significaretur Virgineam Christi carnem instar pupillæ sensitivam esse, quemadmodum dicebat Sanctus Bonaventura, simulque quasi lapidem percellam esse. O si vobis hæc duo innocentissimi Corporis Jesu extrema imaginaretur, pupillæ scilicet teneritudinem, & lapidis, quam patitur, percussionem, quomodo esset possibile, ut amplius tam alacriter peccaretis? Christus Crucem humeris gestans, totque toto corpore affectus vulneribus Sanctæ Catharinæ Genentis apparuit, ut instar pluvie undique sanguis decideret. Aspectus hic tam lacrymabilis adeo vehementem in sanctæ illius Animæ corde excitavit dolorem & amorem, ut quasi extra se rapta clamaret: *Amor meus, non amplius peccabimus, amor meus non amplius peccabimus!* Verùm hæc nos non consideramus, ideoque non commovemur; quasi nihil omnino nos concerneret.

VIII. Magnam hucusque dolorum Christi Originem ostendi. Verùm si, quasi abyssum, immensi hujus diluvij scaturiginem aperui, non ideo ausim dicere à me abyssum magnam inventam esse. *Rupti sunt fontes Abyssus magnæ.* Magna illa abyssus est cor Christi Jesu, ubi amor illius residet, à quo plusquam ab aliis omnibus magnus ille torrens supra Sacrosanctam ipsius humanitatem effunditur, à quo hæc etiam submergitur. Omnis animæ dolor ab amore proficiscitur. *Amor est causa tristitia.* Quare si cruciatus, quos voluntariè Redemptor noster in Passione suâ subiit, intelligere aliquo modo volumus, necesse est, ut non nihil incomprehensibilem illius Charitatem capere conemur. Tantum Christus doluit, quantum amavit; quare sicut impossibile est unquam plenam amoris illius assequi cognitionem, quem tam erga Patrem cælestem, quam erga hominem à se salvandum gessit, sic non est possibile, unquam plenam sublimissimæ Passionis istius habere cognitionem, quam, ut Patri obediret, hominem que juvaret, promptissimè acceptavit. Considerabat peccatū, quasi bicipitem inferni hydræ, quæ capite uno honorem Patris amandebat, altero spiritum hominis intoxicabat. Quia verò Redemptor noster utrique huic vulnere remedium adferre statuerat, omnes & immensas magni cordis sui vires, ut utrumque conquireretur, adhibuit. Quoad Patris sui cælestis honorem, credite maximam, quæ in Mundo reperiri poterat, hanc fuisse perveritatem, Peccatum nimirum

s. Aug. de civ. Dei. l. 14. c. 7. & 8.

VERI
SIANUS

rum tam scdam Dei injuriam à nullo unquam homine tot faculorum decursu sufficientibus fuisse lacrymis deploratum, expiatumque, neque huic calamitati alium, præter Christum mederi potuisse. Quate necesse erat, simul summam in peccato latentis Malitia apprehensionem ad dignè de eo dolendum, summamque dolendi capacitatem conjungere. Et hæc conjunctio, neque in cælis, neque in terris, sed in solo Christi corde sperari potuit. Beati in cælo clare Deum cognoscentes, eadem claritate etiam quasi infinitam ejuscunq; injuria illi illata, malitiam intuentur; sed nullo modo eam deslere possunt; cum

Apoc. 21. 4. neque lacrymæ, neque lamenta in cælo locum habeant. *Neque luctus, neque clamor, neque dolor erit ultra.* Si unquam dolor aliquis cælum intrare posset, audeo dicere, eum acriter fore, quàm in Inferno. Beati siquidem videntes, quàm magnus sit Deus, & quanto propterea dignus sit amore, inexplicabili affligentur eruciari, dum peccatores adeo in Deum injurios intueri coguntur. Et quia dolor amor illorum correspondet, ideo omnem, quam Dammati in Inferno patiuntur, pœnam superaret. Ex aliâ parte, quia homines, tristitia capaces, non nisi imperfectè magnitudinem Dei cognoscunt, de injuriis etiam, illis non nisi imperfectè dolere possunt. Quare ad monstruosum hunc defectum tollendum, qualis, eras, sicut dixi, divinæ Majestatis injuria, quam nemo, saltem sufficienter aut deplorabat, aut detestabatur, in Chri-

sto Beatitudo simul & passibilis conjuncta fuere, adeoque cognitio & dolore in illo unitis, effectum est, ut ipse quemadmodum homo & viator contristari poterit, & sicut Beatus & comprehensor, perfectâ, quam de Deo habuit cognitione, de facie ad faciem illum intuenso, dolorem immensum concipere. O quanti momenti sunt hæc, ut vivaciter intelligantur! O quàm profunda sunt mysteria! sed a his absorbetur mens humana, cuius quod Ezechieli Prophete, contingit, cui vix aliquor passibus capidum mentem ingrediendi, jam ad ipsam guttur usque aquæ ascenderant.

IX. Alterum summi in Christi corde doloris caput fuit amor ejus hominem, quem immenso & infinito ardore dilexit, id est, eadem ipsa charitate, quâ Patrem suum amabat. Quare observare oportet, mentem Christi incomprehensibili gloria lumine illustratam, duo sua indubitabilis in hominibus tantopere à se dilectis displicentia objecta clarissime cognovisse, peccatum scilicet, & dampnationem, quæ cognitio pro claritatis suæ proportione illum mirum in modum affligebat. Quando solus infelicem Achan lapidari præcepit, adeo unanimiter totus, ad sententiæ executionem, conflavit populus, ut quilibet lapidem suum in eum projecerit. Hinc Scriptura refert: *Lapidavitque eum omnis populus.* Quod cum à populo Hebræo factum est contra regem illum, ab omnibus etiam hominibus contra innocentissimum solum perpetratum est. *Lapidavitque eum*

in via populi Israel. Quotquot fuerunt homines, sunt, & erunt, lapides facti; hoc est, peccata sua, in Redemptoris sui cor projecerunt; qui, quotquot pro omnibus humani generis iniquitatibus satisfacere voluit, pro cunctis, quasi sua propria essent, penas subire voluit, & re ipsa e cruce pendens proprias nominavit, dum a Patre pro nobis omnibus veniam flagitavit, seque quasi reum ad solvenda debita obtulit, ut innocentiam perditam nobis recuperaret. *Domine, Domine, quare me dereliquisti? longe a salute mea verba delictorum meorum.* Fuerunt hæc verba Psalmi Christo dicta illi adeo propria, ut credibile sit, eum illa sub ultimam horam e Cruce pendente omnia recitasse. At quis jam verbis exprimere poterit, quam acerbis fuerit hic Redemptoris nostri dolor, quando foeditissimis omnium peccatorum facibus, jam præteritorum, præsentium & futurorum, se onustum & conspurcatum vidit? Quantus horror non incurteretur femina illustri, inter flores & fragantissimos odores educata, nitidissimis affluente linteis, nec aliis quam purpurâ & auro contextis utentibus, si foeditissimam, & modò leproso detectam, totamque manantem sanie cogeretur induere subuculam? Cogitare igitur, qualis Sanctissimam Christi animam invaserit horror, quando ineffabili suo coacta amore non leprosi indusum, sed omnium hominum peccata, hoc est, foeditissimam illorum lepram suscepit? At qualem lepram? Lepram omnium

foeditissimam, fastidiosissimam, quam possit in Mundo videri, lepram nimium diabolicam! Unum solum peccatum coram Deo abominabilius est, quam omnium vitiosum immundities, quam omnium cadaverum sanies, quam omnium faecorum colluvies. Quam obrem considerate, quam abominabilia sunt omnia peccata simul sumpta? vix ea, quæ in unâ civitate intra unius anni spatium committuntur, numerari poterunt. Quid erit de illis, quæ in toto Mundo, non uno tantum anno, sed toto illo tempore, quo humana duravit, durabitque generatio, perpetuantur? Quam multò libentius Christus vestem scorpionibus & serpentibus contextam induisset, quam ut coram Patre suo caelesti sceleribus nostris onustus compareret? Certum est, Christi Animam cunctis & naturæ & gratiæ viribus tam vehementer ad hominum peccata descendit commotam esse, ut si omnium penitentium afflictiones, & dolores in uno quodam corde uniti essent, Christi doloribus comparati, minus forent, quam aqua gutta cum omnibus Maris undis collata. Attamen non ignoramus, à quibusdam penitentibus tantâ cum contritione culpas suas deploratas fuisse, ut cum transfixorum cordium vulnera sufferre non potuerint, solo dolore extincti sint. Imò audite, quos Beata Maria Ognatensis pro peccatis etiam non suis effectus experta fuerit. Refert de illâ Jacobus de Vitriaco Cardinalis. Confessarius ipsius, cum esset semper hilaris, cunctis que humanis vicissitu-

M m 3 di-

NERI
SIANUS

dinibus plusquam Olympi vertex
 omnibus tempestatibus & turbibus
 superior, ubi audiebat, ab aliquo
 Deum peccato offensum fuisse, ad
 mortem usque contristatam fuisse,
 tantasque fudisse lacrymas, ut visum
 perdendi periculum subiret. Quodam
 igitur die dum per urbem Nivellen-
 sem ambularet, videretque publica
 aliqua in eodem loco scandala, talem
 sensit afflictionem, ut propter singul-
 tus vix non in frustra cor ipsius rumpi
 debere visum fuerit; & quod amplius
 est, non tantum interius, sed etiam ex-
 terius adeo à dolore illo cruciata est, ut
 pro pungentibus nudorum præsertim
 pedum plantis, quibus infectam illam
 terram attigerat, remedium non inve-
 nerit, donec à vocatâ puellâ domesti-
 câ, accepto cultro valde acuto, dicta-
 rum plantarum pellem rescutisset, so-
 lóque dein pedes suæ nudatos pelle
 crebrius allisisset; atque hoc modo
 tandem illo dolore liberata fuit, qui
 vehementiam vulneratorum pedum
 longè superabat. Si Christus Domi-
 nus propter peccata nostra etiam non
 acutiores sensisset dolores, quàm hæc
 ipse sensit famula, an non res foret
 satis obstupescenda? Attamen, sicut
 dixi, si omnes penitentium lacrymarum
 aut contritionis, aut Zeli motivo ab
 innocentibus effusa usque ad Mundi
 finem conjungerentur, aliam non ha-
 berent cum dolore Christi proportio-
 nem, quàm illam, quam cum ipsius
 charitate haberent; & consequenter
 non esset aliud, quàm pauculas nu-
 bium stillas, cum imbre aut nimbo ef-
 fusissimo comparare. In hujus solius

3. Th. 9.
 p. 9. 4. 6.
 ar. 6.
 ad 4.

pœnæ consideratione, omnes reliqui
 Passionis Redemptoris nostri dolores
 omnino leves videri possunt. Quæ
 sicut mus ponticus mavult non
 quàm scedari, ita Salvator nostre li-
 bentiùs pluries acceptasset mortem
 subire, quàm abominabiles nostras in
 se suscipere iniquitates, quæ in ipso,
 sicut dixi, quasi propriæ congelæ
 fuerunt. *Posuit Dominus in ei in-
 quitatem omnium nostram.*

X. Alterum summi horrois ob-
 jectum in Christi Animâ, fuit totæ
 tantorum hominum damnatio, cuius
 suâ Passionis fructu se privantium,
 quemadmodum propriâ culpâ totæ
 tanti in universali diluio ab Ant
 exclusi fuerunt. Quando Christi
 decem leprosis sanitate reddita, vixit
 unum solum redeuntem sibi gratias
 agere, admirans dixit: *Nonne decem
 mundati sunt, & novem ubi sunt?*
 Et tamen illorum sanitas, non nisi
 verbo constitit Salvatori. Quan-
 tum igitur affliget illum, imò acer-
 bissimum adferet dolorem, videre ex
 toto humano genere jam Sanctissimo
 Sanguine suo lavato, forte ne deci-
 mam quidem partem efficaciter ad
 Deum redituram, ut aliquando in
 cælis debitam illi reddat gloriam.
 Constantino Imperatori (vatum fuit)
 ut ad tollendam lepram calido ex in-
 fantium occisorum sanguine parato
 sibi balneo uteretur. Verum con-
 silium illud caruit effectu, Imperator
 enim Baptizatus multo melius Sancti-
 ficatæ illius aquæ virtute convalescit,
 quàm si crudeli illâ lotionem visus fu-
 set. Fingite igitur, illum Medicorum

suorum, aut, ut melius dicam, homi-
 cidarum sequentem consilium tot in-
 fantes trucidari iussisse, quod ad bal-
 neum taleerant necessarii, negari non
 potest, ob hanc funestam itragem ma-
 trices extremis afficiendas fuisse doli-
 bes. Sed nihilominus tandem sola-
 tum videntur potuisse admittre, si
 Constantinus inde sanitati restitutus
 fuisset; existimassent enim effusum
 filiorum suorum sanguinem, ex quo
 tam grandi Monarchæ reddita fuisset
 sanitas, pro bono publico consecra-
 tum esse. Verum imaginemini vo-
 bis, paratum jam hoc crudele bal-
 neum, Constantinum intrare recu-
 sasse, & absque ullâ tanti sanguinis
 pro se effusi curâ habitâ, in conspectu
 illarum illarum, leprâ suâ extinctum
 fuisse: An non ex hoc capite sum-
 tum dolorem illarum incrementum
 expectum fuisse existimabitis, ita ut
 solatium non fuissent admittura?
 Et tunc tantus sanguis, tam innocens
 & incontaminatus in vanum effusus?
 Charissimi mei, quas hic adfero com-
 parationes, ne ex mininâ quidem
 parte, nec injurias ab innumeris pec-
 catoribus Christo illatas, propriâ cul-
 pi suâ ipsius meritorum fructu se pri-
 vantibus, seque ipsos damnantibus,
 nec Salvatoris explere queunt me-
 ritam, hanc ab ipsis iniquitatem com-
 missam, damnationemque petulan-
 ter accitam prævidentis. Hos omnes
 per Prophetam queritur plurimum
 doloris addidisse vulneribus suis,
Super dolorem vulnerum meorum ad-
iderunt, sed non dicit, quantum ad-
 diderunt, adeoque indehinitum reli-

quit, cum plenâ illius intelligentiâ
 debilitatem mentis nostræ longè su-
 peret. Si temporalem Hierosolymæ
 interitum tantopere dessevit; *Videns* Luce. 23.
civitatem flevit super illam, dicens: 21.
quia non relinquent in te lapidem super
lapidem. Judicate quantopere non
 unius civitatis temporalem ruinam,
 sed tam magnæ hominum partis æter-
 nam damnationem deplorârit! Et
 quidem tantò magis, quòd hæc omnia
 clara & distincta coram divinæ men-
 tis suæ oculis lumine gloriæ illustrata
 appaerent. Quare quemadmodum
 Josephus, postquam agnovisset fratres
 suos, eosque magno amoris excessu
 amplecteretur, supra quemvis illorum
 flevit: *Ploravit super singulos.* Gen. 42.
 Re- 21.
 demptor noster, cum omnes homines
 & singulos, qui se ipsos damnarent,
 cognosceret & plusquam fratres suos
 diligeret, supra quemvis illorum mul-
 tior justiore stendi causam habuit,
 quam Josephus, qui ob fratres, quos
 perditos reabatur, jam præsentis præ-
 nimio gaudio flevit; cum e contra
 Christus præ nimio dolore æternam
 illos perditurus lachrymaretur. Ma-
 ter illa, quæ post longas parienti dif-
 ficultates & dolores videt formosum
 se in lucem infantem edidisse, tota læ-
 tatur, nec priorum angustiarum am-
 plius recordatur, *non meminisset pressuræ* Joan. 16.
propter gaudium. 21. Sed alia, quæ ex
 puro animæ fatiscens deliquio plus-
 quam semel moritur, nec expirat,
 ubi mortuam à se prolem in lucem
 datam esse advertit, ah! quàm la-
 mentatur, tot à se dolores inutiliter
 exhaustos fuisse, omnæque solatium
 renuit!

NERI
 STIANUS

reuit! Potuit, non nego, ob ingentem Electorum numerum, quos aeterna gloria cruciatibus suis se peperisse videbat, Redemptor noster exultare; sed quemadmodum ad dolores suos mitigandos nullum perit solamen, ita oculos suos tantum in illos defixit, plures suâ sponte perituros, idèoque sepius ingemiscens hæc verba repetebat, *qua utilitas in sanguine meo?*

Ps. 69. non quòd Divina Passio, adhuc magnam illis ipsis sponte suâ se perdentibus, non esset allatura utilitatem; cujus nimirum virtute sufficientissima, cuivis ad salutem media conferri debebant, sed quòd Passiois fructus ad media tantum, non verò ad ejus finem extenderentur; quamvis merè ipsorum culpâ, à quibus medicorum usus negligendus esset.

XL. Nec sit aliquis inter vos, qui hoc doloris excessu, tantum extremo mortis tempore, cor Christi afflictum fuisse existimet; minimè verò; respondet ipse: *Dolor meus in conspectu meo semper.* Sol vix occidit, cum statim radiis suis oppositos ferit montes, in quibus occubiturus est. Eodem modo Christus Jesus à primo conceptionis suæ instanti, non tantò in materni uteri horizonte visus est, quin statim vivacissimis cognitionis suæ radiis oppositum Calvarie montem aspexerit, ex quo terminato vitæ suæ cursu in quodam amaritudinis pelago submergendus erat.

Heb. 10. *Ingrediens Mundum, dicit: Ecce venio, ut faciam, Deus, voluntatem tuam.* Christum Mundum ingrediens, ne quidem paucas sibi horas tribuit, qui-

bus felicitatem suam, à nostrâ, ut in dicam, divisam contemplantur, ut tantum Angelorum carceratum ad se adorandum descendendum gaudere obsequio, creaturatumque omnino, ad quædam possessionem inducitur erat, dominio lataretur; sed illo ipso tempore de nobis cogitare voluit, ut ingressus sui in Mundum dulcedinem, cum obitûs sui amaritudine misceret. Dùmque considerabat, se à Patre suo cælesti, propter amorem nostrum ad dolorosum illum mortis occisum vocari, has à primo ortu cogitationes suscepit, quas per totum, cùmque non brevem, dierum suorum cursum nequam è mente sanctissimâ depoluit. *Ingrediens Mundum, dicit: Ecce venio, ut faciam, Deus, voluntatem tuam.*

II.

XII. Ingens hic dolorum interitum à Christo susceptorum torrente profecto ad verum aliquid diluivium efficiendum sufficisset. Attamen ut illud magis exundaret, etiam à mari augeri voluit, hoc est, ab inimicis capitalissimis, qui infrenatis insularum Oceani, præscriptosque rumpentis terminos, virginaleni immaculate Humanitatis terram inundarent, & deluvione inaudita eandem submergerent. Conjiciamus parumper oculos nostros in tortores Christi, illorumque, quibus ad affligendum & necandum illum usi sunt, inventiones inveniamur, & negare, quod dico, pariter non poterimus. *Quare fremuerunt gentes?* inquit Psalmista; admiratur scilicet, quomodo tot in Christi vitam

conjurare potuerint; erat enim quasi
 incredibile, vel unum etiam homi-
 nem contra illum insurgere potuisse.
 At ecce omnes hominum ordines,
 Sacerdotes, Laici, Plebei, Principes,
 Ruffici, Exteri, omnes in ejus necem
 conspirant. Prae omnibus, ut de tam
 horrida illa & probrota, post rebellio-
 nem suam in caelis strage se vindicet
 Diabolus, omnium se cordibus inge-
 rans, omnemque humanitatis sensum
 auferens, eos contra incarnatum Dei
 Verbum furoris sui ministros assu-
 mit. Ideoque Redemptoris nostri
 latus innumerabiles fuisse dicuntur,
 multiplicati sunt super numerum, to-
 tus enim Infernus in eorum nume-
 rum venit: *haec est hora vestra, &*
tempus tenebrarum. Hinc non est
 mirum, ipsos etiam homines, tot
 Christo affectos beneficiis incredibili-
 bus in corde humano, furore & crude-
 litate in eum saxiisse. Jure merito
 dicere possumus, non amplius homi-
 nes, sed Daemones fuisse, qualis abs-
 que ambiguitate Discipulus ille pro-
 phetae denominatus est. *Unus ex vobis*
Diabolus est. Et si homines erant,
 malignitate saltem, & savitia Diabo-
 lis non erant dispares. Quapropter
 quis cogitando allequi poterit, quam
 horridis Christum penis attrive-
 rit? Non vacat mihi omnes illas
 explicare; nec enim huc veni, ut
 sermonem de Passione facerem, quo
 omnes tam crudelis tragodiae actus
 recitarentur. Quare satis mihi erit,
 nec tantum magis conspicuos confi-
 derate, Flagellationem ad columnam,
 sacram Spineo serto coronationem,
 & P. Segneri *Christi Instr. Tom. II.*

& Crucifixionem. Paucis percipie-
 tis, videbitisque nihil humani in illis
 actibus superfuisse: omnes videban-
 tur esse diabolici, tanta in illis exer-
 cendis barbaries se exercuit.

XIII. Instrumenta flagellationis
 (si antiquissima Christianorum in
 terra sancta traditioni fidem habe-
 mus) fuisse catenae, virgulta spinosa,
 virgae terribiles, funesque stellulis
 ferreis armati. Carnicum tam cru-
 delibus utentium instrumentis tri-
 ginta fuisse paria, qui vices inter se
 mutabant, robustaque brachia sua
 supra tenerrima Redemptoris mem-
 bra defatigabant, quemadmodum
 Sanctae Mariae Magdalenae de Pazzis
 in quadam extasi de Passione revela-
 tum fuit, ideoque cogitate, quam
 crudeliter barbari illi tam delicatum
 corpus profecerint & immaniter
 dilaniarint! ad quod instrumentis
 adeo horridis dilacerandum etiam
 per unicam tantum horam, ne qui-
 dem duobus licetorum illorum opus
 fuisset! Cum vero tot vires suas im-
 penderint, quis non agnoscat eos,
 non tantum ad dilaniandum Chri-
 stum, sed ut suae furendi libidini satis-
 facerent, anhelasse, immensumque
 certatim illum discerpenti desiderium demonstrasse.

XIV. Solum caput a furiosa illa
 verberum tempestate exemptum erat;
 sed poena haecenus dilata paulo post
 multiplici acerbitate compensata fue-
 runt. Diabolus ex inferni abyssu,
 ubi omnia haec tormenta inventa
 sunt, hanc novam coronandi ratio-
 nem attulit, dum militibus suggessit
 Na ex

Coruel.
 In c. 19.
 Jo. & in
 Matth.
 c. 27.
 n. 26.

SENERI
 STIANUS

ex acutis marinis juncis galeam potius, quam ferrum inflecterent, capitiq; impositum (quemadmodum ex Sanctæ Brigittæ Revelationibus habetur) ad medietatem usque impingerent. Tradunt plurimi, plusquam septuaginta spinas Salvatoris caput profundissime penetrasse, tanto cum dolore, ut nemo hominum satis concipere possit. Si enim unica solum spina casu incauti Leonis pedi infixæ cogit eum integram rugibus implere sylvam; cogitate, qualem non una, sed tot spinæ, non pedis, sed terrimo Christi capiti impressæ acciverint dolorem! atamen quod silentio præterendum non est, tale tormentum non præcepit Index, sed petulantia carnificum Christum ad illud subeundum coëgit. Quales igitur homines isti vobis videntur fuisse, qui eum sententiam in miserum latam mitigare debuissent, eandem pro animi sui libidine penis crudelioribus exacerbare non sunt veriti. Saltem, ut æquitas ferebat, à Judice increpare, redargui, aut puniri debuissent. Sed hoc sperare non licuit; fortè idè, ut clarissime appareret, illud ipsum, quod inter limites suos non continetur, mare esse, dum nemo ejus eluvionem coëtere audeat. Interea Christus gaudebat in tam sevo cruciati, pro nobis languere, vidensque spinis illis superbiam nostram, nostram ambitionem, insparasque cogitationes nostras in capite suo puniri, eas, quæ acutius pungebant, magis amabat, & quo profundius ingrederet, plus quoque sanguinis eliciebant,

gratiores accidebant; eum herens, qua omnem è Crucis trunco pro nobis sanguinem effundere debebat, nondum adesse sciret.

XV. Supplicium Crucis ab antiquis tam enorme æstimatum fuit, ut illud nunc supremum, nunc summum vocarint. *Summum & supremum supplicium.* Ita ut etiam pena prætulerint. Solum unius horæ vitio aliquem brachiis è fune suspensum teneri, tam dolorosum est supplicium, ut ab hominibus etiam durissimis & ferissimis commissorum primat scelerum confessionem, si non ignorent, cum hæc fassi fuerint, laqueo sibi vitam abrumpendam. Quid jam erit, non per unam horam tantò corpore è rotatâ pendere manâ, sed tribus integris horis ligatum esse, quemadmodum pro nobis vivus ex eo Jesus pependit? in manibus & pedibus omnes juncturæ nervi, omnes venæ, omnesque arteriæ conveniunt, idèque ibidem sentit est dolorosissimus. Tanto vero major erat dolor, quia clavi non solum sanctissimam carnem penetrabant, sed etiam dilacerabant; membrorum quoque pondus continuo omnia tam capitis, quam totius vulnerat corporis dolores, augebat, renovabat & exasperabat. Imò, quemadmodum vulnera & dilacerationes clavorum omnes erant in partibus extremis, & à corde remotissimæ, insensim vitam Christo auferentes, longam mortem solo deliquio adhibebant. Plures fuerunt istius sententia, Christum non vi penarum ad occidendum

dendum illam sufficientem mortem
 appetiisse, sed propria voluntate obiit.
 morientemque ad se accedere non
 videntem vocasse, nec non sanctissi-
 mam illius Animam è lacerato toti in-
 ventibus corpore, velut Regem, quan-
 do illi placet, è Palatio suo egressum
 esse. Opinio nihilominus univer-
 salis & magis verisimilis est, quam
 sequitur Sanctus Thomas, Christum
 à dolorum, & sanctissimi sanguinis
 effusione exspirasse, ut veritetur
 à Judæis & Gentibus occisum fuisse,
 quemadmodum loquitur Scriptura:
Præm occiderunt suspendentes in ligno.
 In revelationibus Sanctæ Brigit-
 tæ, à Concilio Basileenfi approbatis,
 scriptis in locis refertur, approxi-
 mante mortis articulo cor Christi
 omnia dolorum vi disruptum esse,
 omniaque membra tremuisse non
 secus, ac si ab invicem disjungi & se-
 parari vellent. Antiqui Rabini, qui
 nonnullam de futuri Messæ dolori-
 bus habere cognitionem, doloribus
 patris illos compararunt. Sed ni-
 mis benigna hæc est comparatio. Me-
 llis dicemus cum Jeremiâ, tam acer-
 bius fuisse Christi dolores, ut neminem
 præter illum verè punivisse, divina ju-
 stitia videatur. *Tantum in me vertit
 & convertit manum suam.* Solum in
 me brachij sui robur exercuit, victoris
 nullar, cui non sufficit, hostis jam pro-
 strati pectori enses infixisse, si non
 ab omni parte transierit. *Tantum
 in me vertit & convertit manum suam.*
 Bella, strages, Provinciarum & Mun-
 di ipsius desolationes penis Christi
 et adverso opposita, non videntur

aliud esse, quam pugna ludicra cruce-
 to pralio comparata.

III.

Et ecce ad ultimum caput, ob
 quod Redemptoris nostri Passio tam
 enormis apparet, devenimus, id est, ad
 Justitiam divinam considerandam,
 qua causa ejusdem fuit præcipua. Ne-
 que enim sola terra propriè tam co-
 piofam Diluvij inundationem produ-
 xit, qua aquas sinu suo inclusas eyo-
 mere cœpit; neque mare præscriptos
 sibi terminos transgrediens id effecit,
 sed primaria illius causa fuit cœlum,
 quod apertis magnis suis cataractis
 omnem aquam à Mundi principio su-
 pra se collocatam depluit, totamque
 terram quaquâ versum submergit, ita
 ut etiam montes ipsi in eâ abscon-
 derentur. Eodem modo Dolorum
 Christi abyssum penarumque ejus
 diluvium, non tenerrima corporis
 ipsius constitutio, ardentissimæ Spi-
 ritus Charitati conjuncta, nec carni-
 ficum crudelitas, Sathana instigatio-
 nibus roborata, sed Justitia Patris
 primario effecit. Equidem re ipsâ
 maximum afflictionum suarum tor-
 rentem ab illâ profectum esse agnovit
 ipsemet Salvator, dum verbis ex Psal-
 mo desumptis dolenter Patrem allo-
 quitur: *Super me confirmatus est fu-
 ror tuus, & omnes fluctus tuos induxisti
 super me.* Pater mi, non levi manu,
 quemadmodum olim Jobum tetigisti,
 sed robore brachij tui contra me usus
 es tali cum impetu, ut ad derelictam
 humanitatem meam in penarum
 acerbissimarum diluvio submergen-
 dam, omnem aquam pro peccato suf-

focando à te asservatam, effuderis. *Omnes fluctus tuos induxisti super me.* Profecto tam rigorosa fuit hæc iustitia, ut ad illam aliquo modo capiendam, audire necessum sit, quomodo loquatur Apostolus: *Eum, qui non noverat peccatum, pro nobis peccatum fecit.* Dicere vult, Patrem in Filio suo omnia omnium hominum prætorum, præsentium & futurorum peccata ita adunasse, ut Christus non sub peccati habitu, sed quasi peccatum ipsum comparuerit, unde pena de ipso non quasi de peccatore, sed velut de peccato ipso sumpta est. *Pro nobis peccatum fecit.* Quamvis Deus infinite abominetur iniquitatem, nihilominus, in puniendâ illâ, multa erga iniquum utitur compassione; dum enim culpam punit, culpabilem respicit; ejusque naturam eodem ipso tempore amat, quo peccatum odit. Quare Deus cum peccatore agit velut Chirurgus, qui, dum vulnerat, infectamque agri partem adurit, nihilominus partibus sanis compatitur, easque amat, ita ut quantum absque artis suæ præjudicio licet, doloribus pareat acciendis. Quod si itaque coram Tribunali Patris sui solum sub figurâ peccatoris Christus comparuisset, eodem tempore penam & compassionem retulisset; & sic vindicta ab ipso sumpta multâ benignitate temperata fuisset. Verum ille non tantum sub peccatoris, sed ipsius peccati schemate comparuit, ideoque absque illo respectu, absque ullâ remissione & commiseratione, quasi ipsum peccatum esset,

pœnas luere debuit. *Pro nobis peccatum fecit: omnes fluctus tuos induxisti super me: tantum in me verti, & convertit manum suam.*

XVII. Jam quoque intelligitur, cur dolores Redemptoris nostri dolores Inferni dicti fuerint. *Dolores Inferni circumdederunt me, & vici me.* *Inferno appropinquavit.* Non quod verè essent Inferni dolores, (animarum enim segregatarum pœnz superioris sunt ordinis) sed quia talis aliis, quàm Inferni pœnis similes erant. Quod autem dicat, *vici me Inferno appropinquavit*, non quod quòd intrarit, sed quod circumdederint eum dolores ipsius, *dolores Inferni circumdederunt me*, non vult asserit, se ab illis apprehensum fuisse. Multis verò de causis doloris Christi Inferni pœnis similes sunt. Primo pares illis erant quoad intentionem; quia non tantum exteriora corporis affecerunt, sed intima, quæ animæ penetrarunt. *Replevit malis anima mea.* Dolorum liquidum pelagus in eâ conclusit, eodem potentie miraculo, quo olim totam mare in utrem congregare promissit. *Congregans sicut in utre aqua mare.* Hæc intentio meliùs poterit intelligi, si perpendatur id, quod affirmat Sanctus Thomas, quantitatem numerum dolorum Christo indifferens, non tantum quoad divinæ Personæ dignitatem, sed etiam quoad pœnitentium magnitudinem omnium hominum peccatis proportionatam fuisse. Non enim solâ potestate, sed pœnitentia suâ Deo placuit, peccatum delin-

destruere; adeoque quandam æqualitatem etiam secundum humanam naturam, inter debitum & satisfactionem esse voluit. Quapropter nonnulli existimant, tantum Christum passum fuisse, quantum omnium hominum peccata, in hac vitâ temporaliter poni merebantur; tamque graves illius fuisse pœnas, ut si purus fuisset homo, plene pro omnibus satisfecisset peccatoribus in terrâ post culpæ remissionem, quantum ab illis divina iustitia exegisset.

XVIII. Deinde Dolores Christi aliquam cum pœnis Inferni, quoad tormentorum puritatem, similitudinem habuere. Olim in lege antiquâ præceperat Deus, ne in Sacrificiis uterentur melle, non quod liquorem tam amabilem, & velut cœli partem abominaretur, sed quia antiqua sacrificia videm erant figuræ sacrificij, in arâ Cœcis offerendi, conveniens erat, ut licet in vero illo nulla dulcedinis gutta admisceri debebat, sic in illis, quantum figuræ erant, etiam omittetur. Unde Salvatori nostro, ne illud quidem, quod dolores intensi secum asserunt, solacium permissum est; scilicet dum tantopere patientis vires franguntur, ut paulatim vix amplius, aut minus remora sentiat; Christo liquidem vires, usque ad finem in naturâ suâ virtute, quæ maxima fuit, conservatz fuerunt. Imò ipsa Dei virtus, quæ sanctissima ipsius Anima in supremâ intellectûs parte fruebatur, partem inferioris dolores magis irritabat, utpote quam tedium & tristitiarum occupaverant, sicut fieri solet,

dum pars Lunæ magis illuminata partem lucis indigentem magis obscurat. *Altissimo Divinitatis consilio factum est, ut tota divina fruitionis gloria in eo militaret ad pœnam.* Sublimiter inquit Beatus Laurentius Justinianus.

De triumpho Christi Agon. c. 4.

XIX. Denique cum Passionis doloribus quædam cum Inferni pœnis, quoad illarum originem, intercessit similitudo; quodnam terribilissimum est malorum omnium, quo puniuntur damnati? Hoc nimirum, quod cruciatus illius sint quodammodo ordinis divini, propterea quod in illis Deus ut objectum constituat pœnam Damni; ut principium verò & causa constituat pœnam sensus, majorem propriâ & naturali virtutem igni tribuendo. *Ego Dominus percussus.* Hoc modo in Passione affirmat Pater æternus Filium suum à se percussum esse. *Propter scelus populi mei percussus enim.* Quasi majorem flagellis, spinis & clavis vim impresserit, quam illa crudelitatis instrumenta à natura habuerint. Ipsemet quoque Dei Filius queritur se à Patre derelictum; *Deum, Pater, Deum meum, ut quid me dereliquisti?* Non quod Divinitas in Passione ab Humanitate Christi separata fuerit, sed quod Divinitas quoad minuendos dolores, adeo cum Humanitate se habuerit, quasi nullo modo ei unita foret. Quapropter quis inundationis hujus astringentem metisi audebit, quam Pater æternus disruptis nubibus, supra dilectum Filium suum effudit? *Cataracte oculi aperte sunt: multiplicata sunt aqua, & prævaluerunt.*

Is. 53. 4.

Dem. Ps. 22. 1.

Gen. 7.

NERI
STIANUS

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

runt nimis, operisque sunt montes excelsi. Tam grande est hoc diluvium, ut non nisi ipsemet Dei Filius in eo submersus, Paterque illum submergens plenè id comprehendant. Hinc ut profundissimam hanc malorum abyssum Christus nobis explicaret, ad tribunal divinum se recepit, dixitque: *Tu scis improprium meum, & confusorem meam, & reverentiam meam.* Quasi diceret, tu solus divina scientia tuâ Passionis meæ fundum attingere potes, qui me pejus quàm ullum, qui unquam in terris comparuit, malefactorem tractasti; solis oculis tuis dolores mei, quos patior, manifesti sunt; omnis alia bolis ad maris hujus altitudinem explorandam, nimium brevis est.

XX. Hic nunc ergo aliquantisper mecum subsistite, Charissimi, mecumque hunc in modum ratiocinamini. Quis fuit finis primarius, ob quem Christus tanto cum excessu, qui omnem humanum intellectum transcendat, passus est? An ut hominem salvaret? minimè. Sed ut Deo satisfaceret. *Quem proposuit Deus propitiationem, per fidem in sanguine ipsius ad ostensionem Justitiæ suæ.* inquit Apostolus. Mundi salus erat medium, finis autem, saltem perfectior, fuit gloria Justitiæ Dei. Non potuit illam Christus perferre rerum perturbationem, ut cum Deus injuriis affectus esset, nullus pro iis illi satisfaceret integrè; & cum creaturis non esset ea summa, quæ ingens extingueretur debirum, voluit Redemptor noster illud per se tanto cum excessu exsolve-

re, quo immensa inde Patris sui gloria resullaret, ita ut etiam peccatorum omnium possibilitium debitum exungi posset. Quare etiam omnes homines obstinatè damnationem suam præligerent, non idèò Christi Passio suo careret fructu: primarius enim illius obtineretur finis, qui est de peccato tantum contristati & affligi, quantam ipsum peccatum afflictionem & dolorem exigit, tantumque Deo pro injuriâ illatâ satisfactionem præbere, quantam Deus offensivæ nocetur. *Ad ostensionem Justitiæ suæ.* Atque hoc ipsum est, quod Christus pro inauditorum dolorum suorum compensatione principaliter à nobis desiderat, ut peccatum supra omnia mala detestemur. *Nolite flere super me, sed super vos ipsos stete.* In quibus mulieribus lacrymantibus, sequæ ad Calvariæ montem comitantibus; non quòd tenera nostra erga dolores suos compassio ipsi non placeat, sed qui potius desiderat, ut propter peccata nostra, unicam dolorum suorum causam, lacrymas effundamus. Verbo, totus fructus, quem Salvator noster ex laboribus suis, pennis, vitæ & morte colligere prætendit, est unicus ille, ut addiscant mortales peccatum agnoscere, illud detestari, omniaque ejus vestigia extirpare. *Iste est omnis fructus, ut auferatur peccatum ejus.* Hæc est præcipua lectio, quam nobis Divinus Magister noster prælegit. Mathematicus, postquam in arenâ demonstrationes suas descripsit, cathedram ascendit, easque explicat. Eodem modo postquam in terris turbas de-

2f. 69.
20.

Rom. 3.
25.

F SEGT
HOMO CRIST

discipulos suos docuisset, Deum omnibus Mundi bonis preferendum esse, & consensu Crucis cathedrâ, perillam veritatis hujus demonstrationem, cuius intellectui facile penetrabiles esse declaravit. Poterat Saluator noster levissimo suo incommodo, plenissimè mederi vulneribus nostris; sed quia gravitatem mali sui non ita apprehendissent, medicinæ acerbitate morbi atrocitatem demonstrare nobis voluit. Omnino mente captus dici potest Christianus ille, qui ne quidem in hac ipsa Calvaria scholâ addidit, quanti Deum facere, & quanto opere eidem servire teneatur, quantumque malum sit, illum offendere. Quod si Deus propter unum aliquod peccatorum nostrorum, de novo Mundum diluvio, quemadmodum Noëni tempore fecit, submergeret, esset ne vestrum aliquis tam solutus, qui peccatum illud parvum aliquod malum existimaret? quomodo igitur dicere quis audeat; quid mali est hæc fragilitas? eum manifestum sit, ob eandem fragilitatem punientiam multo majus, non aquarum, sed ineffabilem pœnarum diluvium à Deo decretum fuisse, Deique Filium mortem subire debuisset, cuius vita infirmitas valet plus, quam novi alicujus humanis, in quo omnes vitæ possibilis conjunctæ essent, vita valetet.

XXI. Grande divinæ Justitiæ theatrum est Infernus, ut palam fiat, quanto iniquitatem persequatur odio. At nihilominus hoc cum illo Calvaria Theatro comparari non potest, in quo non contra peccatores, sed contra

dilectum Filium suum, propter solam, quam gerit, peccatoris umbram deservit. Quis unquam sibi persuasisset, postquam Dei Filius vultu in terram prostrato, genis pallidis, genibus flexis, corpore quia etiam toto sanguine manans, humilissimis petierat precibus, ut amarus ille calix à se transiret, quis, inquam, credidisset, cum à Patre, pietate commoto, non exauditum iri, maxime verò cum totam divinæ voluntatis suæ dispositionem in manibus ejus relinqueret? *Voluntas Domini in manibus ejus* Is. 53. 10. *dirigitur.* Verum quidem est, illam Christi petitionem non absolutam, sed conditionatam, illumque, quem tunc Passionis suæ sentiebat, non rationis, sed sensus fuisse horrorem. Nihilominus totum illud, quod à Christo proveniebat, tantâ estimatione dignum erat, ut illa ipsa naturæ inclinatio, plus quam quævis alia quorumlibet Sanctorum expressa voluntas satisfactionem mereretur. Quapropter repeto, quis unquam existimasset, à Deo, qui se humiles, derelictos & afflictos audire, prædicat, Filij sui, in abjectionis abyssis, & inauditis submersi angustiis, preces exaudiendas non esse? Equidem sic est, exauditus non est, voluit suum, Justitiæ relinquere rigorem, ut quantum verè debitum sit peccatum, mortales intellexerent, pro quo extinguendo nulla, ne quidem in illius gratiam, qui non ut primarius debitor pro se, sed tanquam fidei jussor pro alijs solvebat, in celo pietas & clementia se exhibebat. O peccatum, peccatum!

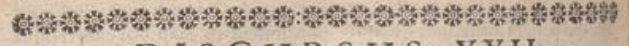
Et

NERI
STIANUS

S. Thom.
2. 2. q. 13.
ar. 6. q.
q. 21.
ar. 4.

Et adhuc mortales te non dignoscunt? non fugiunt, non eliminant? Imò adhuc cum voluptate committere non verentur? *Potesť aliquis gustare, quod gustatum affert mortem?* Estne possibile, ut homo se illá delecteretur, quæ Deo mortem accivit? Estne possibile, ut nihilominus temerario illi, & rebelli hosti in corde suo locum præstare velit, ad quem extirpandum Deus vitam suam infinitè sibi dile-

ctam amittere voluit? *Dedi dilectam animam meam in manu inimicorum ejus.* Dilectissimi, aut miranda vita est, aut miranda fides. Nihil magna repugnantia est credere, Deum, si ita loqui liceat, in Cruce peccatum destrueres, te in nihilum redegisse; hominem tamen tantam voluptate adhuc peccare, non aliter quam si mortem Christi vanam esse tabulam existimaret.

DISCURSUS XXII.

Ex Peccati Venialis malitia, extrema peccati mortalis malitia inferitur.

I. **N**on absque gravi causa Deo placuit, ut in Mundi principio rebus sua nomina ab Adam imponerentur, quippe cum à Deo supereminenti scientiâ præditus esset, quemadmodum optimè creaturarum omnium naturam novit, sic etiam optimè cuius suam appellationem, quæ eam exprimeret, tribuere potuit. *Gen. 2. Quod vocavit Adam, ipsum est nomen ejus.* Nos e contra in ignorantia nostræ tenebris, quia sæpius præposterè res intuemur, ita quoque sæpius præpostera ipsis nomina imponimus, lucique tenebrarum, tenebris lucis nomen indimus. *Ponentes tenebras lucem, & lucem tenebras.* Imò ignorantia nostra non solum ad proprium & proportionatum rebus no-

men indendum inhables nos reddidit, sed etiam ad jam impositum bene intelligendum inepti sumus. *Judicatis an non verum loquar.* Peccatum Veniale etiam à viris Sanctitate conspicuis, Peccatum Veniale, peccatum parvum, & leve nominatum fuit. Sed quis est, qui veram vocis hujus significationem intelligat? Licet hæc cum Davide exclamare: *delicta quæ intelligit?* Quare hodie veritatem vobis inexpectatam probabo. Peccatum Veniale demonstrabo non esse Veniale, peccatum parvum non esse parvum, peccatum leve, non esse leve; non enim est leve, nec parvum nec veniale eo sensu, quo communiter à vobis accipitur. Ex hoc deinde peccati mortalis gravitatem inferam, pro consuetudine meâ & pro majori, quam unquam aliâ, desiderio meo, summum contra infer-

P. SEGI
HOMO CRI